МАНГО, ІНЖИР І... ШИНШИЛИ

Наталія Ілаш

Алея, висаджена вічнозеленими туями, тягнеться вдалечінь і веде до хатинки Баби Яги, розмальовані пеньочки-стільчики, у вольєрі хитро метушиться лис, у буді ліниво вилежується пес, а назустріч двійко коней в упряжці слухняно цокають підковами. Здається, що ось-ось Соловей-Розбійник продемонструє свій могутній свист. Ви вже уявили, що потрапили в казку? А ні, ласкаво просимо до Кам'янець-Подільського еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

2016 р. ЕНЦУМ об'єднався із Міжшкільним навчально-виробничим комбінатом та Станцією юних туристів у Позашкільне навчально-виховне об'єднання. Очолила цю велику структуру тендітна жінка, яка знає про все, що відбувається у численних відділах, бо є фанатом своєї справи, - Наталія ІЛАШ. Наталія Миколаївна погодилася провести екскурсію і розповісти нам про діяльність ПНВО «ЕНЦУМ».

ЗДОБУТКИ ВИМІРЮЄМО В КІЛОГРАМАХ

Наразі у ЕНЦУМі функціонують 8 напрямків гурткової роботи, до якої долучаються майже тисяча учнів. Керівництво центру забезпечило умови, аби діти мали змогу здобувати нові знання в природничій сфері.

У розпорядженні юних натуралістів спеціальні земельні ділянки, на яких вони висіюють овес, пшеницю, висаджують овочі. Й куди ж без квітів... Територія займає 1,5 га і включає в себе відділи овочевих та плодово-ягідних культур, квітково-декоративний, зоолого-тваринницький, виробничий і дендрологічний. Також для дослідів слугує теплиця, в якій вирощують навіть інжир і манго. Завдяки навчально-дослідній роботі, учні можуть із легкістю визначити, яка пора року найсприятливіша для вирощування різних овочевих культур або кімнатних рослин.

Аби не відправити рідкісні види флори в забуття, керівники гуртків створили гірку рослин, які занесені до Червоної книги. Тут оберігають десяток унікальних видів.

На базі екологічного центру також діє ляльковий театр, який сприяє поширенню екологічних знань. Вистави створюють у формі казок, які мають повчальний характер.

Юннати часто проводять виховні заходи, на яких закликають любити та шанувати природу. Неодноразово посідали призові місця в міських і всеукраїнських конкурсах.

- У нас так багато різних подяк і грамот, що навіть не рахуємо їх кількість, а зважуємо на вагах, **- каже директор Наталія Ілаш.** - Наші здобутки затягнули майже на 3 кілограми.

ДОПОМОЖЕМО БРАТАМ НАШИМ МЕНШИМ!

ЕНЦУМ мало не щодня поповнюється новими жителями. За роки діяльності до нього прикріпився статус такого собі реабілітаційного центру. Небайдужі жителі міста приносять сюди поранених тварин, птахів, бо знають, що тут їх прихистять і вилікують.

- Якось до нас принесли маленького лелеку, який випав із гнізда, **- розповідає Наталія Миколаївна.** - Розміром на півдолоньки, ще зовсім без пуху. Ми взялися його вигрівати, годували через кожні три години. Дуже смакувала йому перемелена рибка. Він у нас досі живе, наш Чапа має, так би мовити, постійну прописку. Також часто приносять інших птахів, у яких як не лапка поранена, то крильце. Нині у нас на реабілітації знаходиться птах канюк із травмованою лапою. Весь персонал хвилювався за його долю, годували з ложки. На щастя, вже харчується самостійно. Думаю, що скоро зможе вільно літати в небесних просторах.

Найчастіше тваринок приносять жителі міста, котрі через певні обставини не можуть доглядати за ними. Таким чином еколого-натуралістичний центр поповнився кроликами, морськими свинками, хом'ячками та черепахами. Тваринок можуть залишати тут на деякий час, а потім забирати назад додому, або ж просто провідувати улюбленців.

- Діяльність ЕНЦУМу часто плутають із ветеринарною, **- зазначає заступник директора Людмила Подшивалова.** - Але ми не ветеринарна клініка, ми просто допомагаємо братам нашим меншим. Звичайно, тут не обходиться без участі ветеринарного лікаря Богдана Михайлова, який щодня перевіряє стан підопічних, слідкує за їхніми емоційними особливостями, дотриманням санітарних умов проживання, проводить профілактичні щеплення.

Щоб допомогти тваринам із харчуванням, відвідувачі приносять моркву, капусту, овес, кукурудзу. Долучитися до такої доброї справи можуть усі кам'янчани. Також фінансово діяльність ЕНЦУМу підтримують міська влада й управління освіти.

ТАМ, ДЕ ПАНУЄ ЛЮБОВ

Роздумуючи над тим, куди податися, аби весело та корисно провести час, можна спокійно спланувати екскурсію в ЕНЦУМ. Там є на що подивитися. Чого тільки варта кімната орнітології, в якій панує справжнє царство папуг. Тут є і хвилясті папуги, а віднедавна - корелли, нерозлучники, червонолобі какарики, амадини, розелли. Хоча всі мають власні будиночки, та деякі все одно б'ються за житлову площу, яку вподобали.

Справжня драматична історія розігралася в папуг нерозлучників. Декілька років тому всіх відвідувачів закладу тішила пара Лори та Арчі. На жаль, Лора загинула, і Арчі залишився сам. Усі, хто знав їхню історію, хвилювалися, чи витримає він самотність.

- Винятковою особливістю папуг виду нерозлучників є сильна прихильність самця і самиці. Якщо хтось із них втрачає свою половинку - ризикує залишитися самотнім назавжди, **- пояснює Наталія Миколаївна.** - Ми довго шукали пару для нашого Арчі, й нарешті йому полюбилася Тіна. У них уже є потомство, яке ми згодом переселимо в іншу клітку.

Нещодавно ЕНЦУМ поповнився новими жителями - шиншилами. Працівники ПНВО обладнали для них велику клітку за польською технологією, адже в родині гризунів поповнення - шиншила Соня народила двох малюків, і тепер звірят уже семеро. Особливо люблять цих пухнастиків діти.

Відвідувачі можуть не тільки спостерігати за тваринами, а й погладити їх, для цього створений так званий контактний міні-зоопарк. Коли на вулиці потеплішає, туди із живого куточка переселять декоративних кроликів, морських свинок, хом'ячків-джунгариків, білку-дегу Ріккі.

Також можна побачити косулю Боню, вівцю Асю, лиса Микиту, віслючку Анжеліку, кобил Зірку та Чайку, єнотовидного собаку, свійських птиць і цесарок.

А чого лише варта акваріумна кімната, в якій проживають понад 40 видів риб, французькі жаби, черепахи і рак Сильвестр.

Справжньою гордістю ЕНЦУМу є Музей хліба, який із 2001 р. і до сьогодні має звання зразкового. Зібрав він понад 500 експонатів хлібопекарських виробів. Не дивно, що тут частенько проводяться відкриті уроки, обряди з народознавства.

Наша екскурсія доходить до кінця і залишає після себе лише гарні враження. Адже побачивши, з якою любов'ю та турботою тут ставляться до кожної тваринки і рослинки, щиро віримо, що кожен похід сюди виховає в наших дітей бажання берегти і допомагати братам нашим меншим.

Вікторія БОЯРШИНОВА.